

chapter 3

Lesson Objectives

Students will:

- Increase their core Hebrew vocabulary with words having to do with the synagogue, including **חֲזָן**, **בֵּית־כְּנֶסֶת**, and **רַב**.
- Practice building sentences with both present tense verbs and infinitives.
- Explore ways to gain confidence about becoming a bar or bat mitzvah.

New Milon Words and Phrases

page 20

so long; see you later
end
school

לְהִתְרְאוֹת
סוֹף
בֵּית־סֵפֶר

page 21

remembers (m/f)
bar mitzvah (m)
bat mitzvah (f)
English

זוֹכֵר/זוֹכֶרֶת
בַּר־מִצְוָה
בַּת־מִצְוָה
אֲנִגְלִית

page 22

studies, learns (m/f)
cantor
synagogue
needs (m/f)

לוֹמֵד, לוֹמֶדֶת
חֲזָן
בֵּית־כְּנֶסֶת
צָרִיךְ/צָרִיכָה

page 23

prayer(s)
rabbi
gets up (m/f)
sick (m/f)
juice
praised, blessed
Adonai
amen
congratulations, good luck

תְּפִילָּה, תְּפִילּוֹת
רַב
קָם/קָמָה
חוֹלָה/חוֹלֵה
מִיץ
בָּרוּךְ
ה'
אָמֵן
מְזַל טוֹב

What We'll Need

- Text pages 20–27
- Word Cards 12–47
- Helpful props: a small box

Where We Are

In Chapter 3, we join David and his friends as they begin a new school year. We listen in as Adam and Miriam talk about their new teacher and a new student in the class. We also join David as his sister, Gila, becomes a bat mitzvah.

Let's Review

Have students illustrate each of the following words from Chapter 2 on the chalkboard:

סֵלֶט	חֲדַר־אֶכֶל
אוֹהֵלִים	פִּיצָה
קְבוּצָה	אִשׁ
כְּדוּר	חוֹלָצָה
	דְּבוּרִים

Introducing the Lesson

Gather Word Cards 32–33, 36–37, 39–40, 44, and 46–47.

Hold up each Word Card for the class to read chorally. Challenge volunteers to define the words. Students will likely be familiar with many of them. Then ask: Based on these new words, what do you think the new chapter might be about? (*a bar or bat mitzvah in a synagogue*)

chapter 3

להתראות בפְּתָה

סוף הקיץ.
מחר אֲנַחְנוּ הוֹלְכִים
לְבֵית־הַסֵּפֶר.



אָדָם: הֲלוֹ, מֵרִים, אֵת בָּאָה אֶל בֵּית־הַסֵּפֶר מִחֵרָה?
מֵרִים: כֵּן, אֲנִי חוֹשֶׁבֶת שֶׁיֵּשׁ לָנוּ מוֹרָה חֲדָשָׁה.
אָדָם: מָה הַשֵּׁם שֶׁלָּהּ?
מֵרִים: אֲנִי לֹא יוֹדַעַת.
הִיא מִיִּשְׂרָאֵל, הִיא מְדַבֶּרֶת עִבְרִית.

מִילּוֹן

so long; see you later	להתראות
end	סוף
school	בית־ספר



20

• **אֲנַגְלִית** • Say:
בְּאֲנַגְלִית אוֹמְרִים, "Hello"; בְּעִבְרִית אוֹמְרִים
"שְׁלוֹם."

Call on a student to define **אֲנַגְלִית**. Ask:
אֲתָה/אֵת מְדַבֵּר/מְדַבֶּרֶת אֲנַגְלִית?
(כֵּן, אֲנִי מְדַבֵּר/מְדַבֶּרֶת אֲנַגְלִית.)

Mastering the Milon (pp. 20–21)

• **לְהִתְרָאוֹת** • Step out of the room, wave good-bye, and say "לְהִתְרָאוֹת." Walk back in, and say "שְׁלוֹם." Ask: When do we say "לְהִתְרָאוֹת"? (*When we are leaving.*)

You may wish to tell students that **לְהִתְרָאוֹת** has the same shoresh as **רוֹאֶה/רוֹאָה** and literally means "to see you again."

• **סוּף** • Explain that **סוּף** means "end."

Ask students to provide the English for each of the following:

• סוּף הַקִּיץ (*end of summer*)

• סוּף הַחֹרֶף (*end of winter*)

• סוּף הָאָבִיב (*end of spring*)

• סוּף הַסְּתִיּוֹ (*end of fall*)

• **בֵּית־סֵפֶר** • Say:
עֲבָשׁוּ אֲנַחְנוּ בְּבֵית־סֵפֶר.
בְּשֶׁבֶת אֲנַחְנוּ לֹא בְּבֵית־סֵפֶר.

Ask: What do you think **בֵּית־סֵפֶר** means? (*school*)



Put It Together Challenge the class to complete the following sentences using the new vocabulary.

• אֲנִי אוֹמֵר וְהוֹלֵךְ לְ____.
(לְהִתְרָאוֹת, בְּבֵית־סֵפֶר)

• בְּ____ הַקִּיץ הוּא אוֹמֵר ____ לְחֻבְרִים.
(סוּף, לְהִתְרָאוֹת)

• **זוֹכֵר/זוֹכֶרֶת** • Explain that **זוֹכֵר** and **זוֹכֶרֶת** mean "remembers."

Your students may be familiar with the word **יְזִכּוֹר**, the memorial service during which we *remember* those who have died.

• **בֶּרֶם־מִצְוָה** and **בֵּת־מִצְוָה** • Explain that **בֶּרֶם־מִצְוָה** refers to an adult Jewish male, **בֵּת־מִצְוָה** to an adult Jewish female. Ask:

אֲתָה בֶּרֶם־מִצְוָה/בֵּת־מִצְוָה?
OR אֲנִי בֶּרֶם־מִצְוָה/בֵּת־מִצְוָה?
לֹא, אֲנִי לֹא בֶּרֶם־מִצְוָה/בֵּת־מִצְוָה.

Chapter Story: להתראות בפּתָה

(pp. 20–21)



Ready for Reading Have a student read the story's Hebrew title and provide the English. (*See You in Class*) Explain that in this story, we will hear some concerns Adam and Miriam have about the new school year.



Read Aloud! Read the part of **דָּוִד**. Have the girls read the part of **מִרְיָם** and the boys the part of **אָדָם**. After reading through the story, switch parts and read it again. Direct the girls to read the part of **אָדָם** and the boys to read the part of **מִרְיָם**. For fun, have the boys read in high-pitched voices and the girls read in low-pitched voices.



The Extra Mile Review the story with the following questions:

page 20

- מה עושים הילדים מחר? (מחר הילדים הולכים לבית-הספר.)
- על מי מדברים אדם ומרים? (הם מדברים על מורה חדשה.)

page 21

- מרים זוכרת לקרוא עברית? (כן, מרים זוכרת לקרוא עברית.)
- מה הספר החדש? (הספר החדש ספר של בר-מצוה ובת-מצוה.)
- התלמיד החדש בפּתָה מישראל? (כן, התלמיד החדש בפּתָה מישראל.)
- מה השם של התלמיד החדש? (השם שלו יואל.)
- יואל יודע עברית וגם אנגלית? (לא, יואל יודע רק עברית.)

מילון	
remembers (m/f)	זוכר/זוכרת
bar mitzvah (m)	בר-מצוה
bat mitzvah (f)	בת-מצוה
English	אנגלית



- אדם: את זוכרת לקרוא עברית?
- מרים: אני חושבת שכן.
- אדם: אני חושב שיש לנו ספר חדש, ספר של בר-מצוה ובת-מצוה.
- מרים: יש בכּתָה תלמידים חדשים?
- אדם: אני לא יודע.
- מרים: אני חושבת שיש תלמיד חדש מישראל.
- אדם: מה השם שלו?
- מרים: השם שלו יואל.
- אדם: הוא יודע עברית, אכל הוא לא יודע אנגלית.
- מרים: טוב, להתראות מחר.
- מרים: להתראות בכּתָה.



21

גילה קוראת בתורה



אני לומד לקרוא עברית.
אני רוצה להיות בר-מצוה.
אני כבר יודע את הכרכות של התורה,
כי אני שומע את האחות הגדולה שלי,
גילה, לומדת עם החזן.

גילה: אמא, אני אוהבת לשחק במחשב.
אני לא אוהבת לקרוא.
אמא: בבית-הכנסת שלנו כל בת-מצוה צריכה
לקרוא בתורה.
גילה: אני רוצה להיות בת-מצוה,
אבל אני לא רוצה לקרוא בתורה.



22

Mastering the Milon (pp. 22–23)

• **לומד/לומדת** • Write לומד and תלמיד on the board. Circle ל, מ, and ד in each word, say: These words have the same shresh. לומד is what a תלמיד does.

Ask: What do you think לומד means?

If students do not guess, tell them that לומד and לומדת mean “learns” or “studies.”

• **חזן** • Explain that a חזן is a male cantor; a female cantor is a חזנית.

• **צריכה/צריך** • Tell students that צריך and צריכה mean “needs.” Write the following sentences on the board. Direct students to replace the words רוצה and רוצה with צריך and צריכה.

- הוא רוצה לקרוא. (הוא צריך לקרוא).
- הוא רוצה ספר. (הוא צריך ספר).
- היא רוצה לציר. (היא צריכה לציר).

• **בית-כנסת** • Say:

- בשבת אנשים באים לבית-כנסת.
- בכל בית-כנסת יש תורה.
- חזן שר בבית-כנסת.

Ask: What does בית-כנסת mean? (*synagogue*)



Put It Together Draw the following illustrations on the chalkboard. Ask students to describe each using at least two new vocabulary words:

- A stick figure of a person in a synagogue. (החזן בבית-הכנסת.)
- A stick figure of a child sitting and looking in an open siddur. Write סדור on your illustration of the siddur. (הוא לומד תפילות.)

• **רב** • Say:

- חזן עובד בבית-כנסת.
- גם רב עובד בבית-כנסת.
- רב (synagogue's rabbi) הוא הרב שלנו.

• **קם/קמה** • Sit down. Say: אני יושב/יושבת.

Stand up. Say: אני קם/קמה.

Ask: What do קם and קמה mean? (*gets up*)

Motion for a student to stand up. Say: קם/קמה.

Ask: מי קם/קמה? (קם/קמה.)



Captain Grammar Write בית-ספר, בית-כנסת, and חדר-אכל on the board. Ask: What do these words have in common? (*They are formed by combining two nouns.*)

Remind students that this construction is called סמיכות.

When we add “the” to words in סמיכות, we add ה before the *second* noun. For example:

חדר-האכל, בית-הכנסת, בית-הספר.

Tell students that when we add “to,” however, the ל comes before the *first* noun.

For example:

לחדר-האכל, לבית-הכנסת, לבית-הספר.

• **תפילה/תפילות** • Open up a siddur, point to various prayers, say:

הנה עוד תפילה. כל שבת אומרים תפילות.
הנה תפילה.

Ask students: What do תפילה and תפילות mean? (*prayer[s]*)

• **חולה/חולה** • Tell the class that חולה and חולה mean “sick.” Draw a sad face with a thermometer coming out of the mouth.

Say: מרים חולה.

Ask: How would you say, “David is sick?” (דוד חולה.)

• **מיץ** • Tell students that מיץ means “juice.” Ask several students:

אתה/את אוהב/אוהבת מיץ?
OR (כן, אני אוהב/אוהבת מיץ.
לא, אני לא אוהב/אוהבת מיץ.)



Put It Together Display Word Cards 40–43 on the chalkboard ledge.

Invite students to the front of the room to act out these sentences:

- הרב קם בבוקר.
- היא לא קמה בבוקר כי היא חולה.
- הוא רוצה מיץ כי הוא חולה.

• **ברוך** • Ask: What is the first word of a ברכה, “blessing”? (ברוך) Explain that the meanings of ברוך and ברכה are related; ברוך means “blessed.”

• **ה'** • Explain that in order to avoid writing God’s name, we use the abbreviation 'ה'. Whenever we see 'ה', we say Adonai.


• **אמן** • Ask: When do we say “אמן”? (After someone else says a blessing.)



Our Tradition Explain that אמן is a way of agreeing with what someone has said. By saying אמן in response to a blessing, it is as if you have recited the blessing yourself.

Tell students that the English word *amen* comes from the Hebrew.

• **מזל טוב** • Ask: What does מזל טוב mean? (*good luck, congratulations*) Then ask: When do we say מזל טוב? (Answers may include: when we congratulate someone; at a wedding, bar/bat mitzvah, or another special occasion.)



בשבת כולם באים אל בית-הכנסת שלנו כי גילה בתי-מצוה. גילה קוראת בתורה. בבית-הכנסת שקט. החזן שר תפילות. גילה יושבת על-יד הרב.

הרב: עכשיו גילה קוראת בתורה.

גילה קמה, אבל היא לא מדברת.

הרב: נו... עכשיו גילה קוראת בתורה.

גילה לא מדברת.

אבא: למה גילה לא מדברת? אמא: אולי היא חולה?

הרב: גילה, את רוצה מיץ? גילה: לא, אני רוצה מיץ.

כולם צוחקים. הרב נותן לגילה מים.


החזן שר: “ברוך אתה ה'...”

עכשיו גילה שרה עם החזן.

אבא: תודה לאל. אמא: אמן. כולם אומרים: מזל טוב!

מילון

prayer(s)	תפילה, תפילות
rabbi	רב
gets up (m/f)	קם/קמה
sick (m/f)	חולה/חולה
juice	מיץ
praised, blessed	ברוך
Adonai	ה'
amen	אמן
congratulations, good luck	מזל טוב



23

Chapter Story: גילה קוראת בתורה

(pp. 22–23)



Ready for Reading Have a student read the title of the story and provide the English. (*Gila reads From the Torah*) Ask:

מי קורא בתורה?
(גילה קוראת בתורה.)

Point to the illustration on page 23. Ask:

מה עושה גילה? (גילה קוראת בתורה)



Read Aloud! Assign seven students to read the parts of the narrator, אבא, דוד, גילה, הרב, החזן, אמא, and הרב. Encourage students to have fun with the reading.

Remind students of the question from the end of the last session: What about your bar or bat mitzvah are you most concerned about? Encourage students to share their answers with the class.

To help put your students’ minds at ease, you may wish to invite your rabbi or school director to your class to explain the synagogue’s b’nai mitzvah program.

Connections

Draw a line connecting each Hebrew word to its English meaning.

gets up	אולי
sick	מחר
remembers	סוף
maybe	חולה
end	קם
tomorrow	זוכר

everyone	לקרוא
to read	בית-ספר
juice	מזל טוב
school	כולם
good luck	לקמוד
to learn	מיץ



A Day in the Life This story provides an opportunity for students to discuss feelings about b'nai mitzvah preparation and about becoming b'nai mitzvah.

Ask:

- How do you think you will feel on the day you become a bar or bat mitzvah? (*Answers may include: nervous; glad that I learned everything for the service; looking forward to the celebration.*)
- What can you do to help yourself feel more confident and relaxed on the day of your ceremony? (*Answers may include: practice the Torah and Haftarah readings daily; talk to friends who have become bar or bat mitzvah; pay close attention at friends' ceremonies.*)

Connections (p. 24)

Have students draw a line connecting each Hebrew word to its English meaning. To check: Have half the class read the English meaning and other half respond with the matching Hebrew word. For the second group of words, have students who previously read the English now read the Hebrew, and vice versa.



The Extra Mile Review the story with the following questions:

page 22

- מי רוצה להיות בר-מצוה? (דוד רוצה להיות בר-מצוה.)
- דוד יודע את הברכות של התורה? (כן, דוד יודע את הברכות של התורה.)
- עם מי האחות שלו, גילה, לומדת? (גילה לומדת עם החזן.)
- מה גילה לא רוצה? (גילה לא רוצה לקרוא בתורה.)
- גילה צריכה לקרוא בתורה? (כן, גילה צריכה לקרוא בתורה.)

page 23

- מי שר תפילות? (החזן שר תפילות.)
- מה רוצה הרב? (הרב רוצה שגילה קוראת בתורה.)
- גילה מדברת? (לא, גילה לא מדברת.)
- מה חושבת אמא? (אמא חושבת שגילה חולה.)
- גילה רוצה מים? (לא, גילה רוצה מיץ.)
- מה הרב נותן לגילה? (הרב נותן לגילה מים.)
- למה אבא אומר "תודה לאל"? (אבא אומר "תודה לאל" כי גילה שרה עם החזן.)
- מה אומרים כולם? (כולם אומרים, "מזל טוב!")



Bring It to Life Teach your students—or invite the cantor or music teacher to teach—the song **סימן טוב ומזל טוב**.

סימן טוב ומזל טוב, ומזל טוב
(3x) וסימן טוב

יהי לנו
יהי לנו, יהי לנו, ולכל ישראל (3x)

Explain that we sing **סימן טוב ומזל טוב** in synagogue after a special *aliyah* for a happy occasion such as a wedding, bar mitzvah, or bat mitzvah.



Game Box Play a variation of "Concentration," as described on page 14.

In this version of the game, create one set of twenty-four 5" x 7" index cards: twelve with the Hebrew words on page 24, twelve with their English meanings. All cards should be blank on one side. Combine both sets and shuffle them together.

Continue as described.

צָרִיף אוּ צָרִיכָה (p. 25)

Direct students to read each of the sentences on page 25. For each sentence, have students circle the verb form that applies to themselves (boys circle **צָרִיף**, girls circle **צָרִיכָה**), then write the infinitive that correctly completes the sentence. Check answers as a class.

צָרִיף אוּ צָרִיכָה

Circle the correct verb form for yourself. Then complete each sentence using the appropriate Hebrew word from the lists below.

לְרִאֲוֹת לְצַיֵּר לְאַבּוֹל לִישׁוֹן

1. אָנִי צָרִיף/צָרִיכָה _____ לְאַכּוֹל פְּרוֹת.
to eat
2. אָנִי צָרִיף/צָרִיכָה _____ לִישׁוֹן בְּלִילָה.
to sleep
3. אָנִי צָרִיף/צָרִיכָה _____ לְצַיֵּר בֵּית אָדוּם.
to draw
4. אָנִי צָרִיף/צָרִיכָה _____ לְרִאֲוֹת אֶת הָרֵב.
to see

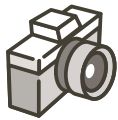
לְתַת לְקַרֹּא לְעוֹר לְלַכֵּת

1. אָנִי צָרִיף/צָרִיכָה _____ לְלַכֵּת לְבֵית-הַכְּנֶסֶת.
to go
2. אָנִי צָרִיף/צָרִיכָה _____ לְקַרֹּא סֵפֶר חֲדָשׁ.
to read
3. אָנִי צָרִיף/צָרִיכָה _____ לְעוֹר לְאָח שְׁלִי.
to help
4. אָנִי צָרִיף/צָרִיכָה _____ לְתַת מִתְּנָה לַחֲנוּן.
to give

25

It's That Verb (p. 27)

Have students circle the verb that correctly completes each of the sentences. Check answers as a class by having students read each correct sentence aloud.



Using the Photograph Direct your students' attention to the photo on page 27. Have a student read the caption aloud. (*The girl reads in the Torah because today she is a bat mitzvah.*)

Ask:

- What is the girl wearing? (a tallit)
- How is reading the Torah different from reading a book? (Answers may include: a Torah has no page numbers, punctuation or vowels; a Torah scroll is unrolled on a table; a Torah reader stands while reading.)



Gold Medal Challenge For a more challenging activity, have students rewrite the sentences on page 27 by using the verb that was *not* circled, then change the pronoun to match the new verb. The revised sentences are:

1. אָנַחְנוּ/אֵת/הִיא הוֹלְכֵת לְבֵית־הַסֵּפֶר.
2. אָנַחְנוּ/אֵת/הֵן חוֹשְׁבוֹת שֶׁהַסֵּפֶר חֲדָשׁ.
3. אָנַחְנוּ/אֵת/הִיא הוּא זוֹכֵר מִי הַמּוֹרֶה?
4. אָנַחְנוּ/אֵת/הִיא לּוֹמְדַת תּוֹרָה.
5. לָמָּה אָנַחְנוּ/אֵת/הֵם יוֹשְׁבִים בְּבֵית?
6. אָנַחְנוּ/אֵת/הֵן/סִבְּתָא וְאִמָּא אוֹמְרוֹת "שֶׁבֶת שְׁלוֹם."
7. אָנַחְנוּ/אֵת/הִיא לֹא יוֹדַעַת מִי בִּכְתָּה.
8. סִבְּתָא וְאִמָּא/אָנַחְנוּ/אֵת/הֵן שׁוֹמְעוֹת רַעַשׁ בַּחֲדָר.
9. הָרַב וְהַחֲזָן/אָנַחְנוּ/אֵת/הֵם קוֹרְאִים בְּתוֹרָה.
10. הָרַב וְהַחֲזָן/אָנַחְנוּ/אֵת/הֵם שָׂרִים בְּבֵית־הַכְּנֶסֶת.
11. כָּל יְלָדָה/אָנַחְנוּ/אֵת/הִיא קָמָה וְשָׂרָה.
12. אָנַחְנוּ/אֵת/הֵם בָּאִים מִיִּשְׂרָאֵל.

It's that Verb!

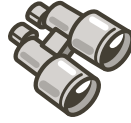
Circle the verb that correctly completes each sentence.

1. אָנַחְנוּ (הוֹלְכֵת/הוֹלְכִים) לְבֵית־הַסֵּפֶר.
2. אָנִי (חוֹשְׁבֵת/חוֹשְׁבוֹת) שֶׁהַסֵּפֶר חֲדָשׁ.
3. אֵת (זוֹכֵר/זוֹכֵרֶת) מִי הַמּוֹרֶה?
4. הֵם (לוֹמְדִים/לוֹמְדַת) תּוֹרָה.
5. לָמָּה אַתָּה (יוֹשְׁבִים/יוֹשֵׁב) בְּבֵית?
6. סִבָּא (אוֹמֵר/אוֹמְרוֹת) "שֶׁבֶת שְׁלוֹם."
7. הוּא לֹא (יוֹדַעַת/יוֹדֵעַ) מִי בִּכְתָּה.
8. אִמָּא (שׁוֹמְעוֹת/שׁוֹמֵעַת) רַעַשׁ בַּחֲדָר.
9. הָרַב (קוֹרֵא/קוֹרְאִים) בְּתוֹרָה.
10. הַחֲזָן (שָׂרִים/שָׂרָה) בְּבֵית־הַכְּנֶסֶת.
11. כּוֹלֵם (קָמָה/קָמִים) וְשָׂרִים.
12. הִיא (בָּאִים/בָּאָה) מִיִּשְׂרָאֵל.



הַיְלָדָה קוֹרְאָת בְּתוֹרָה כִּי הַיּוֹם הִיא בְּתִמְעוּזָהּ.

27



Looking Ahead Tell your students that they will soon join Gila at her bat mitzvah celebration. They will also hear Grandfather tell a story about a poor waiter and his wife.

For the next session, have students think about the following question: What about your bar or bat mitzvah celebration are you most looking forward to?